

Vijfde wijziging van de Aanwijzingen voor de regelgeving

Regeling van de Minister-President, Minister van Algemene Zaken, houdende wijziging van de Aanwijzingen voor de regelgeving in verband met de inwerkingtreding van de Tijdelijke referendumwet (vijfde wijziging van de Aanwijzingen voor de regelgeving)

22 mei 2002/Nr. 02M431486

De Minister-President, Minister van Algemene Zaken,
Handelende in overeenstemming met het gevoelen van de ministerraad,

Besluit:

Artikel I

De Aanwijzingen voor de regelgeving¹ worden als volgt gewijzigd:

A

In aanwijzing 34a, derde lid, wordt 'aanwijzing 180, onder G' vervangen door: aanwijzing 180, eerste lid, onder G.

B

In het model, genoemd in aanwijzing 43, tweede lid, wordt 'aanwijzing 180 onder B of C' vervangen door: aanwijzing 180, eerste lid, onder B of C.

C

In de toelichting op aanwijzing 49 wordt 'en de Algemene wet op het binnentreden' vervangen door: , de Algemene wet op het binnentreden en de Tijdelijke referendumwet.

D

Het tweede lid van aanwijzing 168 komt als volgt te luiden:

2. Voor het verlenen van terugwerkende kracht wordt een van de volgende modellen gebruikt:

A. *Deze wet/Dit besluit/Deze regeling treedt in werking ... en werkt terug tot en met ...*

B. *Deze wet treedt in werking op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip en kan terugwerken tot en met een in dat besluit te bepalen tijdstip.*

E

Aan het slot van de toelichting op aanwijzing 172 worden de volgende alinea's toegevoegd:

Wetten die aan een referendum kunnen worden onderworpen. Artikel 7 van de Bekendmakingswet is evenmin van toepassing op wetten die aan een referendum kunnen worden onderworpen (artikel 12, derde lid, van de Tijdelijke referendumwet). Dit betekent dat een referendabele wet waarin een bepaling omtrent de inwerkingtreding achterwege is gelaten, in werking treedt op de dag na het verstrijken van de termijn van zes weken na de datum waarop in de Staatscourant is medegedeeld dat over de wet een referendum kan worden gehouden. In artikel 13 van de Tijdelijke referendumwet is bepaald dat indien een inleidend verzoek tot het houden van een referendum over een wet onherroepelijk is toegelaten, hetgeen in die wet is geregeld omtrent de inwerkingtreding van rechtswege vervalt. De inwerkingtreding moet dan opnieuw worden geregeld bij koninklijk besluit (artikel 14 van de Tijdelijke referendumwet).

F

In de toelichting op aanwijzing 173a wordt 'aanwijzing 178, eerste lid, model c' vervangen door: aanwijzing 178, eerste lid, model A.

G

Aanwijzing 178 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid komt te luiden:

1. Voor de inwerkingtreedingsbepaling van wetten wordt in normale gevallen een van de volgende modellen gebruikt:

A. *Deze wet treedt in werking op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip.*

B. *Deze wet treedt in werking met ingang van de eerste dag van de derde kalendermaand na de datum van uitgifte van het Staatsblad waarin zij wordt geplaatst.*

2. De toelichting komt te luiden:

Toelichting

Om een goede uitvoering van een regeling mogelijk te maken, is een reële termijn tussen bekendmaking en inwerkingtreding daarvan noodzakelijk. In wetten wordt in beginsel geen concrete inwerkingtreedingsdatum (bijvoorbeeld 1 april, 1 oktober) opgenomen. Een concrete inwerkingtreedingsdatum kan, indien deze dicht ligt bij indiening van het voorstel bij de Eerste Kamer, een goede inhoudelijke behandeling door de Eerste Kamer frustreren. Indien de datum op het moment van indiening al verstreken is, zal een novelle nodig zijn om de inwerkingtreedingsdatum aan te passen. Ook met het oog op een goede uitvoering van de regeling en voor degenen voor wie de wet rechten in het leven roept of aan wie deze verplichtingen oplegt, zal een concrete datum, met name als die dicht na de datum van publicatie van de wet zal liggen, op bezwaren kunnen stuiten. Voor een voorziening in bijzondere gevallen zie aanwijzing 180, eerste lid, modellen D en E.

Tegen opnemings van een concrete inwerkingtreedingsdatum in een algemene maatregel van bestuur bestaat in het algemeen geen bezwaar, mits in een redelijke invoeringstermijn is voorzien (zie ook aanwijzing 174).

Eerste lid, model A: Delegatie van het tijdstip van inwerkingtreding aan de regering is onder andere aangewezen bij samenloop tussen verschillende wetsvoorstellen die onderling samenhangen, bijvoorbeeld omdat zij dezelfde wetsartikelen wijzigen. Via de datum van inwerkingtreding kan immers de volgorde van de desbetreffende wijzigingen worden bepaald. Dit kan geschieden door ofwel verschillende data vast te stellen, ofwel door in het koninklijk besluit één datum te noemen en daarbij de volgorde aan te geven. In dat laatste geval luidt de aanhef van het koninklijk besluit: *Met ingang van ... treden de volgende wetten (of onderdelen*

daarvan) in werking, in de hieronder aangegeven volgorde: ...

Indien model A wordt gebruikt voor de inwerkingtreding van een wet waarover op grond van de Tijdelijke referendumwet een referendum kan worden gehouden, moet bij de vaststelling van de dag waarop de wet in werking treedt rekening worden gehouden met artikel 12, eerste lid, van de Tijdelijke referendumwet, waarin is bepaald dat het tijdstip van inwerkingtreding van de wet niet eerder wordt gesteld dan zes weken na de mededeling in de Staatscourant dat de wet aan een referendum kan worden onderworpen. In het inwerkingtredingsbesluit kan alleen terugwerkende kracht worden verleend aan de wet als de wet de regering daartoe uitdrukkelijk heeft gemachtigd. Een dergelijke machtiging is vanzelfsprekend alleen mogelijk indien is voldaan aan de condities die in aanwijzing 167 voor het verlenen van terugwerkende kracht zijn genoemd (zie model B van het tweede lid van aanwijzing 168). Wordt niet voldaan aan de eisen van artikel 12, eerste lid, van de Tijdelijke referendumwet, dan wordt de inwerkingtreding van de wet van rechtswege opgeschort tot de dag na het verstrijken van de termijn van zes weken (artikel 12, tweede lid, van de Tijdelijke referendumwet), tenzij gebruik wordt gemaakt van aanwijzing 180, eerste lid, modellen H tot en met J.

Eerste lid, model B: Dit model voldeet in alle gevallen aan artikel 12, eerste lid, van de Tijdelijke referendumwet.

H

Aanwijzing 180 wordt als volgt gewijzigd:

1. Voor de tekst wordt de aanduiding '1.' geplaatst.
2. In het nieuwe eerste lid worden na model G de volgende modellen toegevoegd:

H. *Onder toepassing van artikel 16 van de Tijdelijke referendumwet treedt deze wet in werking met ingang van de dag na de datum van uitgifte van het Staatsblad waarin zij wordt geplaatst.*

I. *Onder toepassing van artikel 16 van de Tijdelijke referendumwet treedt deze wet in werking met ingang van ... (vaste datum).*

J. *Deze wet treedt in werking op een*

bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip. In dat besluit wordt zo nodig toepassing gegeven aan artikel 16 van de Tijdelijke referendumwet.

3. Er worden twee leden toegevoegd, luidende:

2. Indien een van de in het eerste lid genoemde modellen A tot en met G wordt gebruikt voor de inwerkingtredingsbepaling van een wet waarover op grond van de Tijdelijke referendumwet een referendum kan worden gehouden, bedraagt de termijn tussen de mededeling, bedoeld in artikel 11 van de Tijdelijke referendumwet, en de datum van inwerkingtreding ten minste zes weken.

3. Indien een van de in het eerste lid genoemde modellen A tot en met C en E tot en met G wordt gebruikt voor de inwerkingtredingsbepaling van een wet waarover op grond van de Tijdelijke referendumwet een referendum kan worden gehouden, maar waarvan de inwerkingtreding geen uitstel kan lijden, wordt aan de inwerkingtredingsbepaling de volgende volzin toegevoegd:

a. bij gebruikmaking van een van de modellen A en E tot en met G:

Artikel 16 van de Tijdelijke referendumwet is van toepassing.

b. bij gebruikmaking van een van de modellen B en C: *In het koninklijk besluit wordt zo nodig toepassing gegeven aan artikel 16 van de Tijdelijke referendumwet.*

4. De toelichting komt te luiden:

Toelichting

Eerste lid: Voor de inwerkingtredingsbepaling van een ministeriële regeling of een overig algemeen verbindend voorschrift kan in bijzondere gevallen een formulering analoog aan die onder A of F worden gebruikt. Zie voor de modellen B en C de toelichting bij aanwijzing 178, eerste lid, model A. Op basis van een inwerkingtredingsbepaling overeenkomstig model C kunnen ook verschillende inwerkingtredingsbesluiten worden vastgesteld.

Mocht in bijzondere gevallen het opnemen van een concrete inwerkingtredingsdatum in een wet onvermijdelijk zijn (bijvoorbeeld bij onlosmakelijke samenhang van de wet met een boekjaar of belastingjaar), dan kan daarvoor model D of E worden gebruikt. Bij gebruik van model E

wordt wel hetgeen in aanwijzing 167 is opgemerkt over terugwerkende kracht van regelingen in acht genomen. Zie voor het gebruik van model G ook aanwijzing 34a, derde lid. De modellen H tot en met J worden gebruikt voor de inwerkingtreding van wetten die op grond van de Tijdelijke referendumwet aan een referendum kunnen worden onderworpen, maar waarvan de inwerkingtreding geen uitstel kan lijden. Het is van groot belang expliciet te verwijzen naar artikel 16 van de Tijdelijke referendumwet. Wordt niet naar deze bepaling verwezen, dan geldt de hoofdregel van artikel 12, tweede lid, van de Tijdelijke referendumwet dat de inwerkingtreding van rechtswege wordt opgeschort tot de dag na het verstrijken van de termijn van zes weken. Bovendien dient in de memorie van toelichting te worden gemotiveerd waarom de wet geen uitstel kan lijden en het noodzakelijk is af te wijken van de hoofdregel van de Tijdelijke referendumwet. Daarbij moet worden bedacht dat toepassing van artikel 16 tot gevolg heeft dat een referendum kan plaatsvinden over een wet die al in werking is getreden, waardoor rechtsgevolgen zijn ontstaan. Indien wordt gekozen voor model J en in het koninklijk besluit inderdaad toepassing wordt gegeven aan artikel 16, wordt voor het koninklijk besluit het volgende model gebruikt:

Onder toepassing van artikel 16 van de Tijdelijke referendumwet treedt de ... (aanduiding van de wet) in werking met ingang van de dag na de datum van uitgifte van het Staatsblad waarin dit besluit wordt geplaatst / met ingang van ... (vaste datum).

Tweede en derde lid: Indien dat noodzakelijk is, kunnen de modellen A tot en met G ook worden gebruikt voor de inwerkingtredingsbepaling van wetten die op grond van de Tijdelijke referendumwet aan een referendum kunnen worden onderworpen. Bij de toepassing van deze modellen moet dan wel rekening worden gehouden met artikel 12, eerste lid, van de Tijdelijke referendumwet waarin is bepaald dat het tijdstip van inwerkingtreding van de wet niet eerder wordt gesteld dan zes weken na de mededeling in de Staatscourant dat de wet aan een referendum kan worden onderworpen (zie ook de toelich-

ting op aanwijzing 178, eerste lid, model A).

Model D wordt niet gebruikt indien het een wetsvoorstel betreft waarvan de inwerkingtreding geen uitstel kan lijden. In een dergelijk geval wordt model I gebruikt.

I

Aan aanwijzing 186a wordt de volgende toelichting toegevoegd:

Toelichting

Deze hoofdregel geldt niet voor rijkswetten tot goedkeuring van een verdrag dat binnen het Koninkrijk alleen voor Nederland geldt. Dergelijke rijkswetten worden pas in het Staatsblad bekendgemaakt nadat onherroepelijk is vastgesteld dat daarover geen referendum op grond van de Tijdelijke referendumwet wordt gehouden of de uitslag van het referendum onherroepelijk is vastgesteld (artikel 17, eerste lid, van de Tijdelijke referendumwet). Indien de uitslag van het referendum heeft geleid tot een raadgevende uitspraak tot afwijzing vindt de bekendmaking pas plaats indien een wetsvoorstel dat strekt tot bekendmaking door de wetgever is aangenomen (zie in dit verband ook artikel 17, tweede lid, van de Tijdelijke referendumwet). Overigens geldt de hoofdregel dat de uitdrukkelijke goedkeuring van verdragen die binnen het Koninkrijk alleen voor Nederland gelden, niet bij rijkswet geschiedt, maar bij gewone wet (zie aanwijzing 311a). De hier geschetste situatie zal zich dus in de praktijk niet vaak voordoen.

J

In de toelichting op aanwijzing 252 wordt de zinsnede 'aanwijzing 180, modellen F en G' vervangen door: aanwijzing 180, eerste lid, modellen F en G.

K

Na aanwijzing 256 wordt een aanwijzing ingevoegd, luidende:

Aanwijzing 257

Bij de voorbereiding van wetsvoorstellen wordt bezien of het wetsvoorstel, als het tot wet wordt verheven, aan een referendum op grond van de Tijdelijke referendumwet kan worden onderworpen. Hiertoe vindt zo nodig overleg plaats met de directie Constitutionele Zaken en Wetgeving

van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

Toelichting

Deze aanwijzing houdt verband met artikel 10, eerste lid, van de Tijdelijke referendumwet. Op grond van die bepaling besluit de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, in overeenstemming met de minister die het aangaat (de eerstverantwoordelijke minister), onverwijld nadat een wetsvoorstel is bekrachtigd, of over de wet een referendum kan worden gehouden.

Aangezien dit besluit onverwijld na de bekrachtiging moet worden genomen, moet over de referendabiliteit al duidelijkheid bestaan voor de bekrachtiging. Nadat een wetsvoorstel door de Tweede Kamer is aangenomen, vindt (nader) overleg plaats over de referendabiliteit van het wetsvoorstel.

L

Na aanwijzing 311 wordt een aanwijzing ingevoegd, luidende:

Aanwijzing 311a

1. De uitdrukkelijke goedkeuring van verdragen die krachtens een territorialiteitsbepaling of naar hun aard binnen het Koninkrijk alleen voor Nederland gelden, geschiedt niet bij rijkswet, maar bij wet.

2. Het eerste lid is van overeenkomstige toepassing op de goedkeuring van verdragen waarbij medegelding voor de Nederlandse Antillen of Aruba weliswaar mogelijk is, maar waarbij reeds bij de indiening van het goedkeuringswetsvoorstel definitief is vastgesteld dat het verdrag niet mede voor de Nederlandse Antillen of Aruba zal worden goedgekeurd.

Toelichting

Eerste lid: Het ligt niet in de rede de in dit lid bedoelde verdragen bij rijkswet goed te keuren. Als het om regels inzake een koninkrijksaangelegenheid gaat die noch in de Nederlandse Antillen noch in Aruba gelden, geeft artikel 14, derde lid, van het Statuut voor het Koninkrijk der Nederlanden expliciet aan dat deze bij gewone wet moeten worden vastgesteld.

Tweede lid: In de in het tweede lid genoemde gevallen moet uit de tekst van de goedkeuringswet blijken dat de goedkeuring voor het Koninkrijk

uitsluitend plaatsvindt voor Nederland (zie artikel 1 van het model, genoemd in aanwijzing 312).

M

Aanwijzing 312 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het model komt artikel 2 (3) als volgt te luiden:

Artikel 2 (3)

Deze wet treedt in werking met ingang van de eerste dag van de derde kalendermaand na de datum van uitgifte van het Staatsblad waarin zij wordt geplaatst / Deze rijkswet treedt in werking met ingang van de dag na de datum van uitgifte van het Staatsblad waarin zij wordt geplaatst.

2. Aan het slot van de toelichting wordt een alinea toegevoegd, luidende:

Inwerkingtreding

Artikel 2 (3) van het model noemt twee varianten voor de inwerkingtreddingsbepaling. De eerste variant wordt gebruikt voor goedkeuringswetten die aan een referendum op grond van de Tijdelijke referendumwet kunnen worden onderworpen. Het gaat dan om gewone wetten ter goedkeuring van verdragen die binnen het Koninkrijk alleen voor Nederland gelden. Dergelijke verdragen worden in de regel goedgekeurd bij gewone wet (zie aanwijzing 311a). Indien de inwerkingtreding van de goedkeuringswet geen uitstel kan lijden, kan overigens ook worden gekozen voor een van de modellen H tot en met J, genoemd in het eerste lid van aanwijzing 180.

De tweede variant wordt in de eerste plaats gebruikt voor rijkswetten ter goedkeuring van verdragen die ook in de Nederlandse Antillen en/of Aruba gelden. Aangezien deze rijkswetten niet referendabel zijn (artikel 7, onderdeel f, van de Tijdelijke referendumwet), geldt niet de eis dat zij pas na zes weken in werking kunnen treden (zie ook de toelichting op aanwijzing 178). Hoewel deze eis wél geldt voor rijkswetten ter goedkeuring van een verdrag dat binnen het Koninkrijk alleen in Nederland geldt, wordt de tweede variant ook voor dergelijke rijkswetten gebruikt. Op grond van artikel 17, eerste lid, van de Tijdelijke referendumwet kan een

dergelijke rijkswet echter pas worden bekendgemaakt (en dus in werking treden) nadat onherroepelijk is vastgesteld dat daarover geen referendum wordt gehouden of de uitslag van het referendum onherroepelijk is vastgesteld (zie ook de toelichting op aanwijzing 186a).

N

Aanwijzing 314 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid vervalt de zinsnede ‘, tenzij het noodzakelijk wordt geacht dat eerst alleen de totstandkoming aan de orde wordt gesteld’.

2. Aan het slot van het eerste lid wordt de volgende volzin toegevoegd: Bovendien wordt bezien of de goedkeuring van het verdrag aan een referendum op grond van de Tijdelijke referendumwet kan worden onderworpen. Hiertoe vindt overleg plaats met de Afdeling Verdragen van de Directie Juridische Zaken van het Ministerie van Buitenlandse Zaken.

3. Onder vernummering van het tweede en derde lid tot derde en vierde lid wordt na het eerste lid een lid ingevoegd, luidende:

2. Het eerste lid geldt niet indien het noodzakelijk wordt geacht dat eerst alleen de totstandkoming van het verdrag aan de orde wordt gesteld.

4. Voor de laatste volzin van de toelichting wordt de volgende volzin ingevoegd:

Het in de ministerraad aan de orde stellen van de referendabiliteit houdt verband met de artikelen 10, derde lid, en 18, eerste lid, van de Tijdelijke referendumwet (zie ook de toelichting op aanwijzing 257).

O

Onder vernummering van het tweede lid tot derde lid, wordt aan aanwijzing 326 na het eerste lid een lid ingevoegd, luidende:

2. Indien het aangaan van de binding aan het verdrag geen uitstel kan lijden, wordt bij de overlegging verwezen naar artikel 20 van de Tijdelijke referendumwet.

P

Na aanwijzing 327 wordt een aanwijzing ingevoegd, luidende:

Aanwijzing 327a

De Staten-Generaal worden op een

zodanig tijdstip ingelicht over de beslissing, bedoeld in artikel 19, tweede lid, van de Tijdelijke referendumwet, dat ten minste driekwart van de in dit artikellid bedoelde termijn buiten een reces van de kamers valt, tenzij uitdrukkelijk en gemotiveerd wordt vermeld waarom deze termijn niet in acht kan worden genomen.

Toelichting

Op grond van de artikelen 19 en 20 van de Tijdelijke referendumwet wordt de binding aan een stilzwijgend goedgekeurd verdrag dat binnen het Koninkrijk alleen voor Nederland geldt, niet aangegaan dan nadat onherroepelijk vaststaat dat over de stilzwijgende goedkeuring geen referendum zal worden gehouden dan wel de uitslag van een referendum onherroepelijk is vastgesteld. Het eerder aangaan van de binding is slechts mogelijk in gevallen waarin dat geen uitstel kan lijden. Van deze mogelijkheid kan slechts gebruik worden gemaakt indien bij de overlegging van het verdrag is verwezen naar artikel 20 van de Tijdelijke referendumwet (zie ook het tweede lid van aanwijzing 326).

Artikel 19, tweede lid, van de Tijdelijke referendumwet bepaalt dat indien onherroepelijk is vastgesteld dat een referendum heeft geleid tot een raadgevende uitspraak tot afwijzing, de binding aan het verdrag niet kan worden aangegaan voordat vier weken zijn verstreken nadat de Minister van Buitenlandse Zaken de Staten-Generaal heeft ingelicht dat geen voorstel van wet tot intrekking van de aan het verdrag verleende goedkeuring zal worden ingediend. Van deze vier weken vallen ten minste drie weken buiten een reces van de kamers, tenzij bij de verstrekking van de inlichtingen uitdrukkelijk en gemotiveerd wordt vermeld waarom deze termijn niet in acht kan worden genomen (zie ook aanwijzing 326a).

Q

Aan de eerste alinea van de toelichting op aanwijzing 337 worden de volgende zinnen toegevoegd: Het naleven van deze aanwijzing is in het bijzonder van belang met het oog op de Tijdelijke referendumwet. In artikel 7, onderdeel e, van de Tijdelijke referendumwet is bepaald dat geen referendum kan worden gehouden over wetten die uitsluitend

strekken tot uitvoering van verdragen of besluiten van volkenrechtelijke organisaties. Wetten waarin regels zijn opgenomen die niet noodzakelijk zijn voor de implementatie zijn als geheel referendabel. Dit heeft verstrekkende gevolgen voor de inwerkingtreding van de wet (zie de toelichting op aanwijzing 178, eerste lid, model A). Dit is ook van belang voor de beoordeling van nota's van wijziging en amendementen met betrekking tot zo'n wetsvoorstel.

Artikel II

Deze regeling treedt in werking met ingang van de tweede dag na de dagtekening van de Staatscourant waarin zij wordt geplaatst.

Deze regeling zal met de toelichting in de Staatscourant worden geplaatst.

's-Gravenhage, 22 mei 2002.

*De Minister-President, Minister van Algemene Zaken,
W. Kok.*

¹ Stcrt. 1992, 230; laatstelijk gewijzigd bij regeling van de Minister-President, Minister van Algemene Zaken, van 21 september 2000 (Stcrt. 191).

Toelichting

Algemeen

Op 1 januari 2002 is de Tijdelijke referendumwet (hierna: Trw) in werking getreden. Op grond van de Trw kunnen wetten en de stilzwijgende goedkeuring van verdragen die binnen het Koninkrijk alleen voor Nederland gelden aan een referendum worden onderworpen (artikel 6 Trw). Op deze hoofdregel bestaan enkele uitzonderingen. Deze uitzonderingen worden genoemd in artikel 7 Trw.

De Trw heeft inhoudelijke en procedurele gevolgen voor de wetgeving. Van elke wet (en van de stilzwijgende goedkeuring van elk verdrag) moet worden vastgesteld of zij referendabel is (artikelen 10 en 18, eerste lid, Trw). Hiervan wordt mededeling gedaan in de Staatscourant (artikelen 11 en 18, tweede lid, Trw). Voor wetten en (de goedkeuring van) verdragen die aan een referendum kunnen worden onderworpen geldt een afwijkend regime van inwerkingtreding. In beginsel mogen referendabele wetten geen inwerkingtredingsbepaling bevatten die valt in de periode dat een zogenoemd inleidend verzoek kan

worden gedaan en daarover definitief een beslissing moet worden genomen. Deze periode is in de Trw gesteld op zes weken na de hiervoor genoemde mededeling in de Staatscourant (artikel 12, eerste lid, Trw). De binding aan stilzwijgend goedgekeurde verdragen die binnen het Koninkrijk alleen voor Nederland gelden, wordt in beginsel niet aangegaan dan nadat onherroepelijk vaststaat dat over de goedkeuring geen referendum zal worden gehouden dan wel de uitslag van een referendum onherroepelijk is vastgesteld (artikel 19, eerste lid, Trw). Op deze hoofdregels bestaan enkele uitzonderingen. Spoedeisende wetgeving kan onder omstandigheden eerder in werking treden.

De Trw noopt tot aanpassing van de Aanwijzingen voor de regelgeving. In het bijzonder de aanwijzingen met betrekking tot de inwerkingtreding zijn niet langer onverkort toepasbaar. De aanpassing van de Aanwijzingen voor de regelgeving is reeds aangekondigd in de circulaire van de Minister-President, Minister van Algemene Zaken, van 21 juni 2001 (01M409053).

De Raad van State heeft over het ontwerp geadviseerd.

Onderdeelsgewijs

A, B, F, J

De verwijzingen naar de aanwijzingen 178 en 180 zijn gewijzigd in verband met de aanpassing van deze aanwijzingen (artikel I, onderdelen G en H).

C

De Trw heeft het karakter van een algemene wet waarvan de bijzondere wetgever alleen gemotiveerd kan afwijken indien dit noodzakelijk is. Daarom is de Trw opgenomen in de toelichting bij aanwijzing 49 die betrekking heeft op de verhouding tussen algemene en bijzondere wetten (zie ook Kamerstukken II 1999/2000, 27 034, nr. 3, blz. 32).

E

De aanvulling op de toelichting op aanwijzing 172 vloeit voort uit de artikelen 13 en 14 Trw. In artikel 13 Trw is bepaald dat indien een inleidend verzoek tot het houden van een referendum over een wet onherroepelijk is toegelaten, hetgeen in die wet is geregeld omtrent de inwerkingtreding

van rechtswege vervalt. De inwerkingtreding moet dan opnieuw worden geregeld bij koninklijk besluit (artikel 14 Trw).

G

Zoals in het algemeen deel van de toelichting al is vermeld, zijn de huidige aanwijzingen met betrekking tot de inwerkingtreding niet langer onverkort toepasbaar op referendabele wetten. Om zeker te stellen dat de wet (behoudens in spoedeisende gevallen) niet in werking treedt voordat onherroepelijk vaststaat dat over de wet geen referendum wordt gehouden of onherroepelijk vaststaat dat het referendum niet heeft geleid tot een raadgevende uitspraak tot afwijzing, is in de Trw bepaald dat minimaal zes weken moeten verstrijken tussen de mededeling in de Staatscourant dat de wet referendabel is en de inwerkingtreding van de wet. De in het eerste lid van aanwijzing 178 genoemde modellen voldoen aan deze voorwaarde.

Wanneer model A wordt gebruikt voor de inwerkingtreding van referendabele wetten, wordt bij het slaan van het koninklijk besluit rekening gehouden met de termijn van zes weken (zie de toelichting op het eerste lid).

In spoedeisende gevallen kan een wet eerder in werking treden. Voor die gevallen zijn de modellen H tot en met J in het eerste lid van aanwijzing 180 bedoeld. Benadrukt moet worden dat een expliciete verwijzing naar artikel 16 Trw cruciaal is. Worden de modellen niet nauwkeurig gevolgd en wordt niet naar deze bepaling verwezen, dan geldt de hoofdregel van artikel 12, tweede lid, Trw dat de inwerkingtreding van rechtswege wordt opgeschort tot de dag na het verstrijken van de termijn van zes weken.

H

Net als bij de niet referendabele wetten geldt dat bij het formuleren van de inwerkingtredingsbepaling van een referendabele wet onder omstandigheden zal moeten worden afgeweken van de normale modellen. In het tweede en het derde lid (nieuw) van aanwijzing 180 is in algemene bewoordingen aangegeven hoe in dergelijke gevallen moet worden gehandeld.

I

De nieuwe toelichting op aanwijzing 186a houdt verband met het praktisch gelijklopende artikel 17 Trw.

K

Zoals ook in de toelichting op deze aanwijzing wordt opgemerkt, besluit de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, in overeenstemming met de minister die het aangaat, onverwijld nadat een wetsvoorstel is bekrachtigd, of over de wet een referendum kan worden gehouden. Aangezien dit besluit onverwijld na de bekrachtiging moet worden genomen, moet over de referendabiliteit al duidelijkheid bestaan voor de bekrachtiging. Het ligt in de rede hieraan al in een vroeg stadium (uiterlijk bij de bespreking van het wetsvoorstel in de ministerraad) aandacht te besteden.

L

Het ligt niet in de rede de in aanwijzing 311a genoemde verdragen bij rijkswet goed te keuren. Als het om regels inzake een koninkrijksaangelegenheid gaat die noch in de Nederlandse Antillen noch in Aruba gelden, geeft artikel 14, derde lid, van het Statuut voor het Koninkrijk der Nederlanden expliciet aan dat deze bij gewone wet moeten worden vastgesteld. Regeling bij gewone wet heeft bovendien het voordeel dat de algemene bepalingen die gelden voor gewone wetten geheel toepasbaar zijn. Zie ook Kamerstukken II 1999/2000, 27 034, nr. 3, blz. 33.

M

De aanpassing van het model, genoemd in aanwijzing 312, hangt ook samen met de Trw. Referendabele goedkeuringswetten mogen (in beginsel) niet eerder in werking treden dan zes weken nadat in de Staatscourant is medegedeeld dat de goedkeuringswet referendabel is. Benadrukt moet worden dat dit model niet hoeft te worden gebruikt voor de inwerkingtredingsbepaling van referendabele goedkeuringswetten waarvan de inwerkingtreding geen uitstel kan lijden. In die gevallen kan worden gekozen voor een van de modellen H tot en met J in het eerste lid van aanwijzing 180. Voor het overige zij verwezen naar de toelichting bij aanwijzing 312.

N

Zoals in het algemeen deel van de toelichting is opgemerkt, moet van elke wet (en van de stilzwijgende goedkeuring van elk verdrag) worden vastgesteld of zij referendabel is. Bij gewone wetten stelt de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties dit vast. De vaststelling geschiedt door de Minister van Buitenlandse Zaken als het gaat om goedkeuringswetten en de stilzwijgende goedkeuring van verdragen. Ook hier geldt dat het besluit over de referendabiliteit moet worden genomen onverwijld nadat een wetsvoorstel is bekrachtigd respectievelijk de stilzwijgende goedkeuring is verleend. In de toelichting op artikel I, onderdeel J, is al ingegaan op het belang al in een vroeg stadium aandacht te besteden aan de referendabiliteit. De wijziging van aanwijzing 314 heeft dezelfde strekking als de nieuwe aanwijzing 257.

O

Het nieuwe tweede lid van aanwijzing 326 houdt verband met artikel 20, eerste lid, Trw.

P

De nieuwe aanwijzing 327a houdt verband met artikel 19, eerste en tweede lid, Trw.

Q

De wijziging van de toelichting op aanwijzing 337 houdt verband met artikel 6 juncto artikel 7, onderdeel e, Trw.

*De Minister-President, Minister van Algemene Zaken,
W. Kok.*